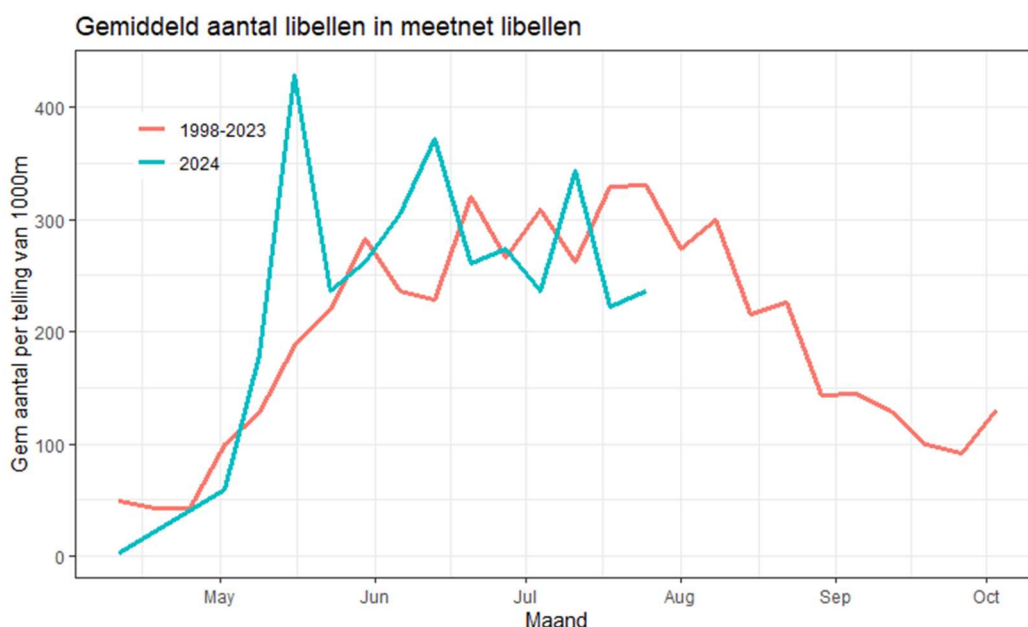

Nieuwsbrief meetnet libellen

Augustus 2024

Beste teller,

Het is eindelijk zomer geworden al zag je dat eerder aan de pantserjuffers en heidelibellen dan aan het weer. Het is een erg slecht jaar voor veel insecten, er zijn weinig hommels en van de dagvlinders worden ook maar lage aantallen geteld dit jaar. Het weer zal daar vast een rol spelen maar dat is niet het enige. Gelukkig hebben we dankzij de meetnetten in elk geval een goed beeld van wat er gebeurt. De libellen doen het dit jaar helemaal niet slecht. De aantallen die dit jaar geteld worden zijn vergelijkbaar met die gemiddeld over de periode 1998-2023. Uiteraard is dit het totaal aantal, de soorten die geteld worden zijn wel anders dan 20 jaar geleden maar de totale aantallen die rondvliegen zijn zoals we gewend zijn.

Waar zijn nog groene glazenmakers in West Nederland?

Ook in het verleden was groene glazenmaker geen algemene soort in Nederland maar hij kwam in de laagveengebieden in zowel Noord- als West-Nederland op veel plekken voor. De laatste jaren is dat vooral in West Nederland flink anders geworden. In de Vlinderbalans van dit voorjaar kun je daar meer over lezen (www.vlinderstichting.nl/vlinderbalans). De aantallen in West-Nederland zijn nu erg laag, onder andere doordat rivierkreeften de krabbenscheer aanvreten, en daarmee is de trefkans erg klein geworden. In de Reeuwijkse hout is vorig jaar maar één groene glazenmaker gemeld. Bij Zegveld, in Utrecht, zijn een aantal groene glazenmakers gezien maar aan de Zuid-Hollandse kant, bij de Nieuwkoopse plassen geen. Dit betekent waarschijnlijk niet dat ze er niet meer zijn, er is gewoon niet gekeken. Dit is een soort waar we ons grote zorgen om maken, die zomaar uit West-Nederland zou kunnen verdwijnen. Daarom de oproep om, als je ergens bent waar krabbenscheer groeit, goed op te letten en deze soort door te geven. Dat hoeft niet meteen als een route maar kan ook als gewone waarneming via bv. waarneming.nl.

Tangpantserjuffers

Het gaat goed met de tangpantserjuffers terwijl gewone pantserjuffers steeds zeldzamer worden. De tangpantserjuffer kan dus op allerlei plekken opduiken waar hij eerder niet voorkwam. Het is goed om je daarvan bewust te zijn. Veel van de kenmerken zijn vrij klein, de andere vorm van de tangen of het vlekje bij de voorste poten vallen niet meteen op. Je kunt ook niet alle pantserjuffers uitgebreid bekijken terwijl je aan het tellen bent, je moet dus kiezen welke je goed wil bekijken. De eerste aanwijzing dat je met een tangpantserjuffer te doen hebt, is meestal dat het echte zwaarder gebouwde juffers zijn en ze blauwere ogen hebben dan gewone pantserjuffers. Dat zijn allebei geen harde kenmerken, formaat en bouw is lastig in te schatten en gewone pantserjuffer kan ook aardig blauwe ogen hebben. Maar als je dat ziet weet je dat het een tangpantserjuffer kan zijn. Bij mannetjes is het glanzende vierkantje aan het einde van segment twee dan het gemakkelijkste kenmerk, bij gewone pantserjuffer (links) zit daar ook blauwe berijping, vaak iets minder dan de rest van het segment maar nooit een volledig glanzend vierkantje omringd door blauw.

Bij de vrouwtjes is de legschede het beste kenmerk, die is bij tangpantserjuffer aanzienlijk groter en steekt uit. Er zijn ondertussen ook delen van Nederland waar gewone pantserjuffer de zeldzame soort is van de twee en je die moet zoeken tussen de tangpantserjuffers.

Tellersdag

Er wordt dit jaar weer een tellersdag georganiseerd. Hiervoor nodigen we iedereen die betrokken is bij de meetnetten uit. Er wordt druk gewerkt aan een programma maar het idee achter de dag is om wat meer inzicht te geven in wat er met de door jullie verzamelde gegevens gebeurt en hoe de Meetprogramma's achter de schermen werken. Een echte aankondiging met aanmeldingsformulier komt nog, maar het zal de middag van vrijdag 8 november zijn in de Gelderlandfabriek, naast het station, in Culemborg. Het is gratis, inclusief een lunch, koffie en thee.

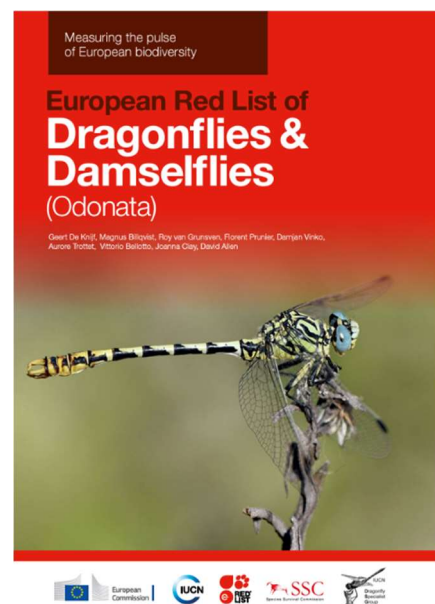

Speerwaterjuffer

In 2023 zijn er twee speerwaterjuffers gezien op het Klokketorenven bij de Kampina. Dit jaar is er geen enkele speerwaterjuffer meer waargenomen, niet op de route maar ook niet daarbuiten. Deze route wordt al sinds 2001 geteld maar de populatie lijkt nu verdwenen, ondanks de inzet van Landgoed Rozephoeve. Hiermee zijn nog maar 3 populaties van de speerwaterjuffer over in Nederland.

Europese rode lijst

Het rapport van de [Europese rode lijst libellen](#) is uit en de beoordelingen van alle soorten staan op de website van de IUCN. Hier kun je van alle Europese libellensoorten vinden of ze bedreigd zijn, af- of toenemen in verspreiding, waar ze voorkomen en in wat voor habitat, en wat de eventuele bedreigingen zijn. Dit is te vinden op [IUCN Red List](#). Je kunt zoeken op de wetenschappelijke of Engelse naam. Via deze link kom je bij de beoordelingen voor Europa. Voor soorten die alleen in Europa voorkomen is dat hetzelfde als de wereldwijde status maar de beekkeizerlibel (hieronder) is bijvoorbeeld Kwetsbaar op de Europese rode lijst maar Niet Bedreigd op wereldschaal aangezien hij in Azië veel wijder verspreid is.

Vliegperiodes zomersoorten

Alle soorten vliegen nu of zijn al klaar voor dit jaar. Maar toch nog een overzichtje met een indicatie tot wanneer geteld kan worden. Uiteraard, zoals altijd, is dit maar een inschatting en kan de lokale situatie afwijken, die is dan altijd leidend.

Zuidelijke keizerlibel	27 mei t/m 4 augustus
Gevlekte glanslibel	10 juni t/m 28 juli
Gewone bronlibel	10 juni t/m 28 juli
Zuidelijke oeverlibel	10 juni t/m 4 augustus
Beekoeverlibel	10 juni t/m 11 augustus
Rivierrombout (huidjes)	17 juni t/m 14 juli
Kleine tanglibel	24 juni t/m 11 augustus
Zwarte heidelibel	24 juni t/m 25 augustus
Gaffellibel	15 juli t/m 11 augustus
Zuidelijke glazenmaker	15 juli t/m 25 augustus
Groene glazenmaker	15 juli t/m 25 augustus
Bandheidelibel	15 juli t/m 15 september
Kempense heidelibel	15 juli t/m 15 september
Venglazenmaker	15 juli t/m 15 september

Wilt u ook uw ervaring delen met andere tellers?

Heeft u leuke ervaringen op uw route en wilt u die delen met andere tellers? Wij ontvangen graag uw verhaal. Stuur het naar meetnet@vlinderstichting.nl.

Op Facebook is de groep [Libellenmonitoring](#) actief, waar libellentellers (en andere libellenliefhebbers) ervaringen uitwisselen en vragen stellen aan elkaar. Welkom!

Contact

Mocht u contact met ons willen, dan kunt u ons altijd bellen of e-mailen.

Team Landelijk Meetprogramma Libellen

Gerdien Bos, Roy van Grunsven, Kim Huskens, José Kok

Tel.: 0317-467346

E-mail: meetnet@vlinderstichting.nl

Deze nieuwsbrief wordt via e-mail verstuurd aan alle tellers van het Landelijk Meetprogramma Libellen. Mocht u geen prijs stellen op de nieuwsbrief, dan kunt u de verzending stoppen door op meetnet@vlinderstichting.nl bij Instellingen de optie 'Nieuwsbrief ontvangen' uit te vinken.